

Finanšu ministrija

Valsts budžeta 2023. gadam un budžeta ietvara 2023.–2025. gadam likumprojekts

Finanšu ministrija
2023. gada 14. februāris

#BUDŽETS2023

GALVENIE RĀDĪTĀJI

Finanšu ministrija

VALSTS KONSOLIDĒTĀ
BUDŽETA IENĒMUMI

12,7
miljardi €

VALSTS KONSOLIDĒTĀ
BUDŽETA IZDEVUMI

14,7
miljardi €

VALDĪBAS PRIORITĀTES

Latvijas ekonomikas transformācija labākai dzīvei Latvijā

- Valsts drošība
- Izglītība
- Enerģētika
- Konkurētspēja
- Dzīves kvalitāte, cilvēka un sabiedrības veselība

PROGNOZES

2023

IKP
-0,6%

VIDĒJĀ INFLĀCIJA
8,5%

BUDŽETA DEFICĪTS* NO IKP
4,2%

/ IKP – iekšzemes kopprodukts /

* Vispārējā valdība aptver visu valsts un pašvaldību pārvaldes struktūru, kā arī valsts sociālās apdrošināšanas iestādes

Finanšu ministrija

2023. gada valsts budžeta veidošanas pamatprincipi

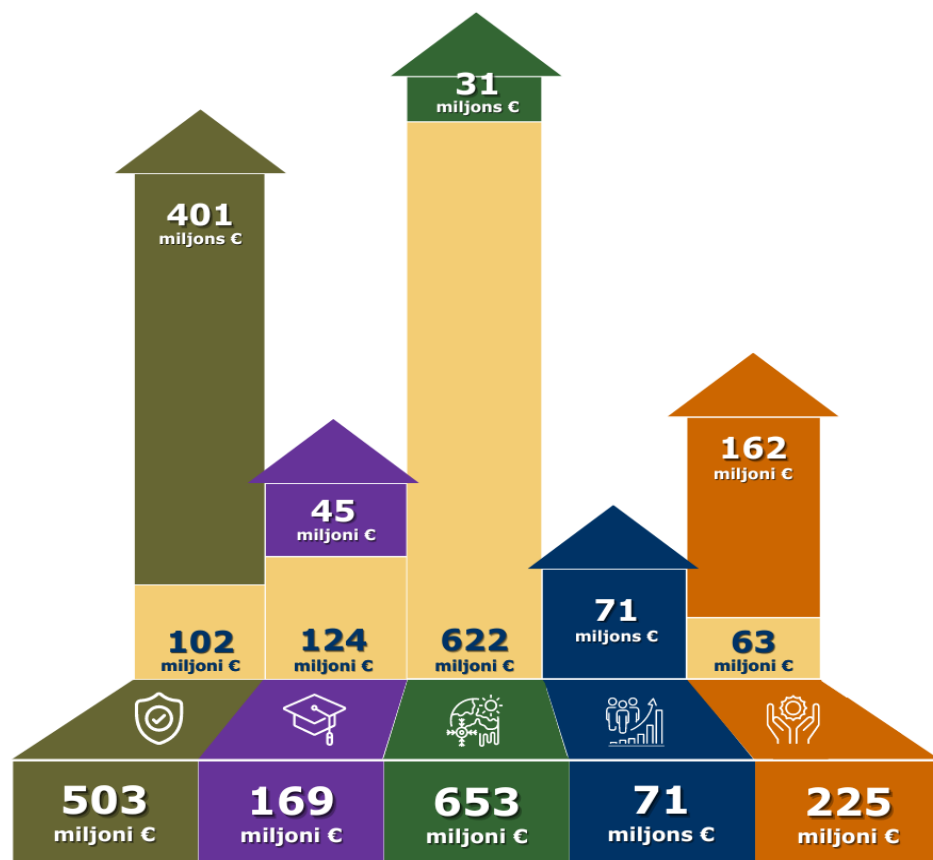
1. Makroekonomikas prognozes atspoguļo esošo situāciju (aktualizētas decembrī).
2. ES fondi un Atveseļošanas un noturības mehānisma investīcijas ir pamats ekonomikas attīstībai.
3. Nodokļu politika netiek mainīta.
4. Pagaidu budžetā ir paredzēts finansējums jau pieņemtajiem valdības lēmumiem un likumu prasībām.
5. Ilgtspējīgas fiskālās disciplīnas ievērošana – turpmākos gados strukturālais deficīts ir – 0.5% no IKP , atkāpe vienīgi investīcijām aizsardzībai un iekšējā drošībai, kā arī krīžu seku mazināšanai.
6. Valdības atbalstītie prioritārie pasākumi balstās uz valdības deklarācijā noteiktajām prioritātēm.
7. Virzīšanās uz 3% no IKP aizsardzībai un iekšējās drošības stiprināšanai.

Finanšu ministrija

Latvijas ekonomikas transformācija labākai dzīvei Latvijā.

Atbalstītais finansējums prioritārajiem pasākumiem 2023. gadā atbilstoši valdības deklarācijas jomām

#BUDŽETS2023 prioritātes

Valsts drošība un ārpolitika

Izglītība

Energētika, klimats un vide

Konkurētspēja

Dzīves kvalitāte

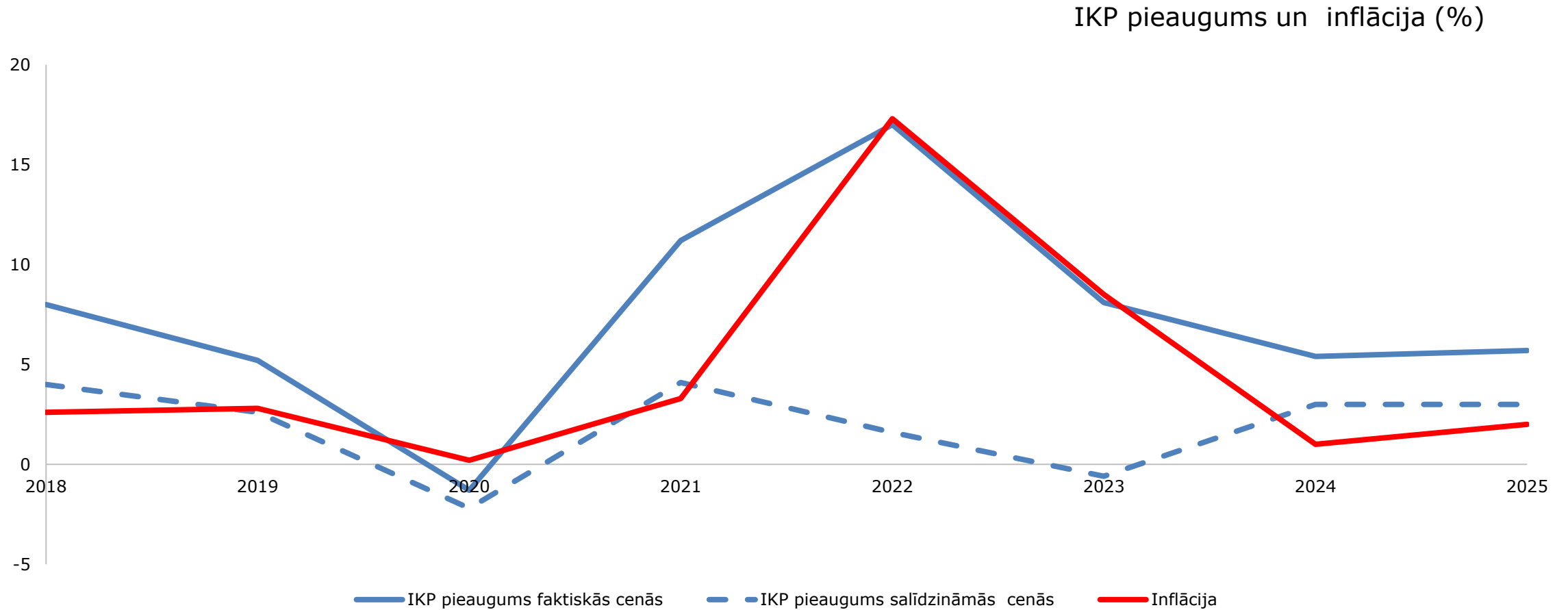

Pagaidu budžetā jau iestrādātais finansējums nozarēm

Finanšu ministrija

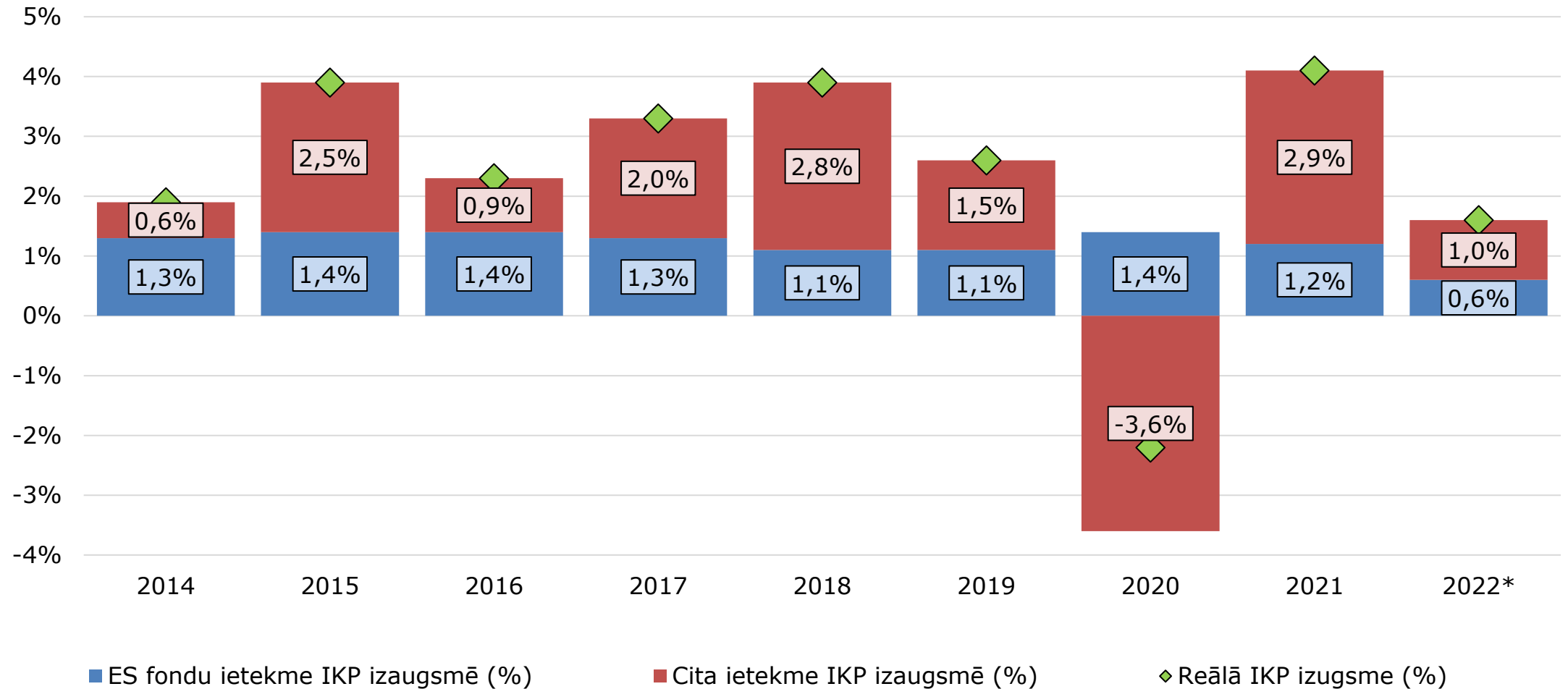
Ekonomikas nesabalansētība atspoguļojās arī IKP un inflācijas rādītājos

Finanšu ministrija

ES fondi būtiski ietekmē IKP pieaugumu

Finanšu ministrija

Vispārējās valdības budžeta bilance sektoru sadalījumā 2023. gadā, milj. euro

Vispārējās
valdības budžets
EKS metodoloģija

Vispārējā valdība	Ieņēmumi	15 827
	Izdevumi	17 599
	Bilance	-1 772

Centrālā valdība

Bilance	-1 894
EKS korekcijas	177
t.sk. valsts komersanti ¹	-198

Vietējā valdība

Bilance	49
EKS korekcijas	91
t.sk. pašvaldību komersanti ¹	-10

Sociālās nodrošināšanas fondi

Bilance	72
EKS korekcijas	-42

Kopbudžets
Nacionālā metodoloģija
(naudas plūsma)

Valsts pamatbudžets

Ieņēmumi	8 796
Izdevumi	10 861
Bilance	-2 065

Atvasināto personu budžeti²

Ieņēmumi	583
Izdevumi	589
Bilance	-6

Pašvaldību budžeti

Ieņēmumi	3 300
Izdevumi	3 341
Bilance	-42

Valsts speciālais budžets

Ieņēmumi	4 197
Izdevumi	4 083
Bilance	114

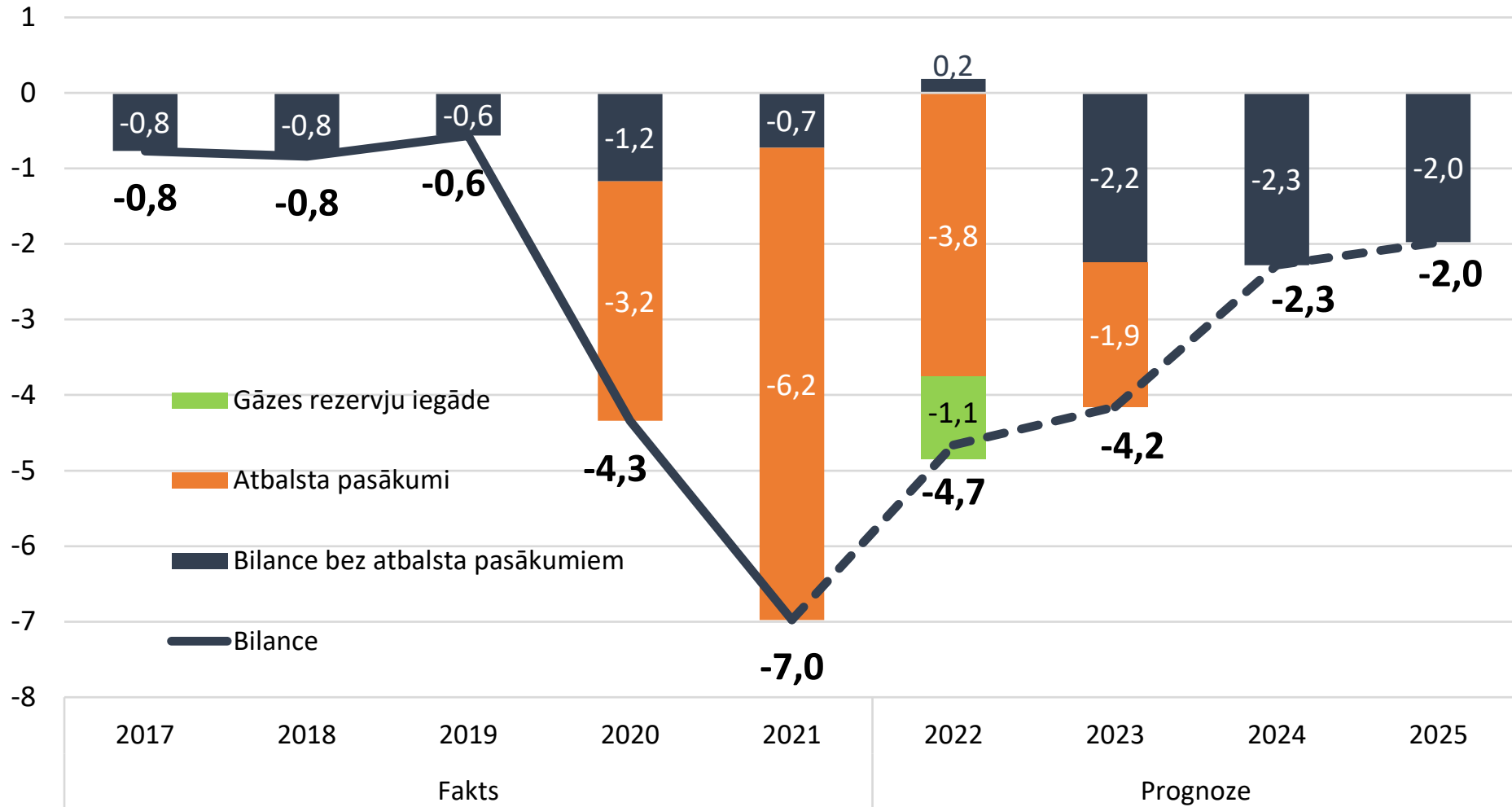
¹ valsts un pašvaldību kontrolētas un finansētas kapitālsabiedrības, ko atlasa atbilstoši Eiropas kontu sistēmas (EKS) kritērijiem: pamatā slimnīcas, sabiedriskā transporta uzņēmumi u.c.

² no valsts budžeta daļēji finansēto atvasināto publisko personu un budžeta nefinansēto iestāžu budžeti: pamatā augstskolas, zinātniskie institūti u.c.

Finanšu ministrija

Vispārējās valdības budžeta bilance ar atbalstu un bez atbalsta pasākumiem, % no IKP

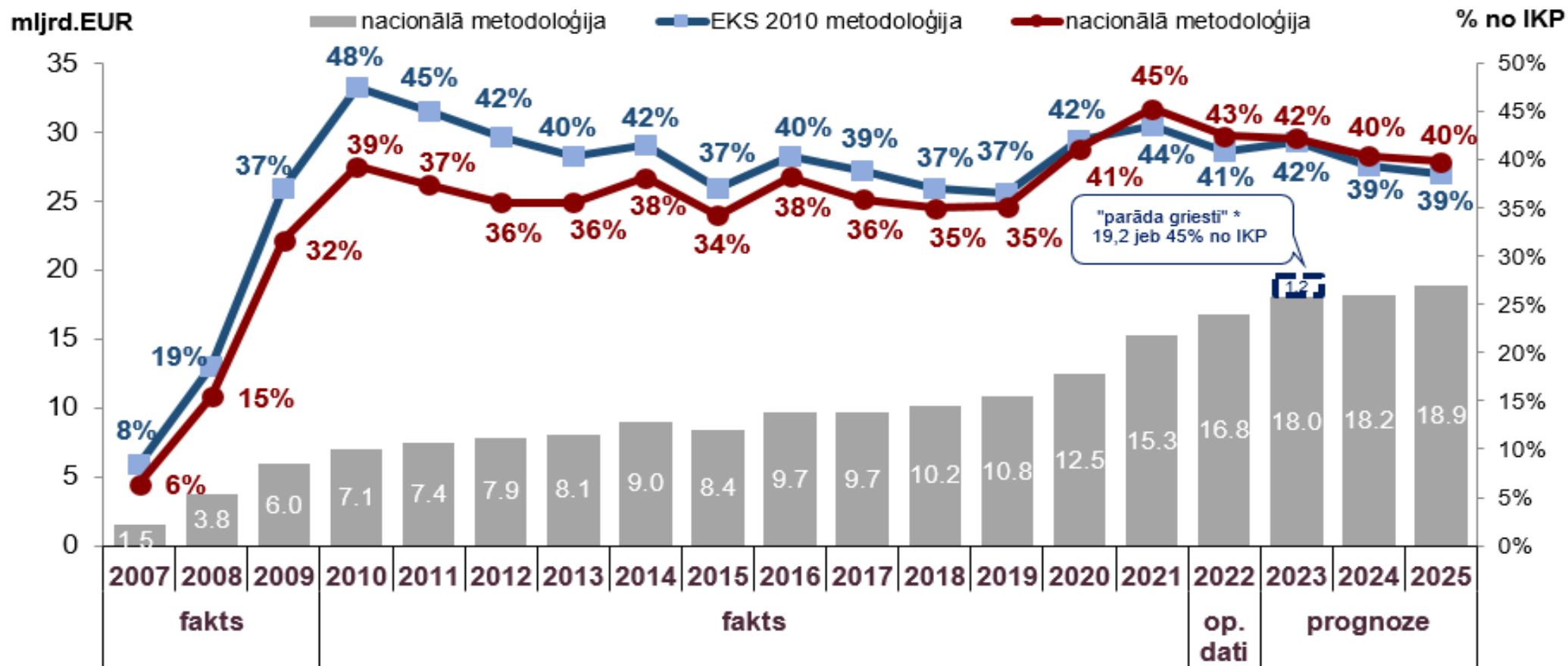

Vispārējās valdības budžeta bilance un vispārējās valdības strukturālā bilance (% no IKP)

	2022	2023	2024	2025
budžeta bilance ņemot vērā MK lēmumus par prioritāriem pasākumiem	-4,7	-4,2	-2,3	-2,0
strukturālā bilance (ieskaitot fiskālā nodrošinājuma rezervi 0,1% no IKP)	-0,03	-0,5	-0,5	-0,5

Valsts parāda attīstības tendences

Finanšu ministrija

Kopsavilkums par 2023. gada valsts budžetu

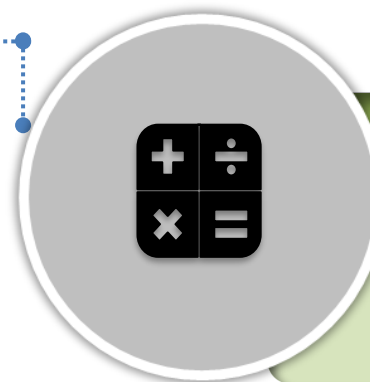
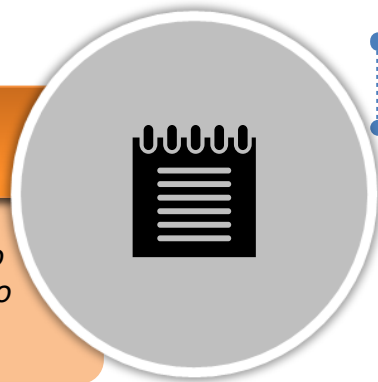

VALSTS KONSOLIDĒTAIS BUDŽETS

Ieņēmumi: **12 721,1** milj. *euro*
Izdevumi: **14 672,5** milj. *euro*
Balance: - **1 951,4** milj. *euro*

VALSTS PAMATBUDŽETS

Ieņēmumi: **8 795,9** milj. *euro*
Izdevumi: **10 861,1** milj. *euro*
Balance: - **2 065,2** milj. *euro*

VALSTS SPECIĀLAIS BUDŽETS

Ieņēmumi: **4 197,0** milj. *euro*
Izdevumi: **4 083,3** milj. *euro*
Balance: **113,7** milj. *euro*

Valsts pamatfunkciju īstenošana

Izdevumi: **8 725,8** milj. *euro*

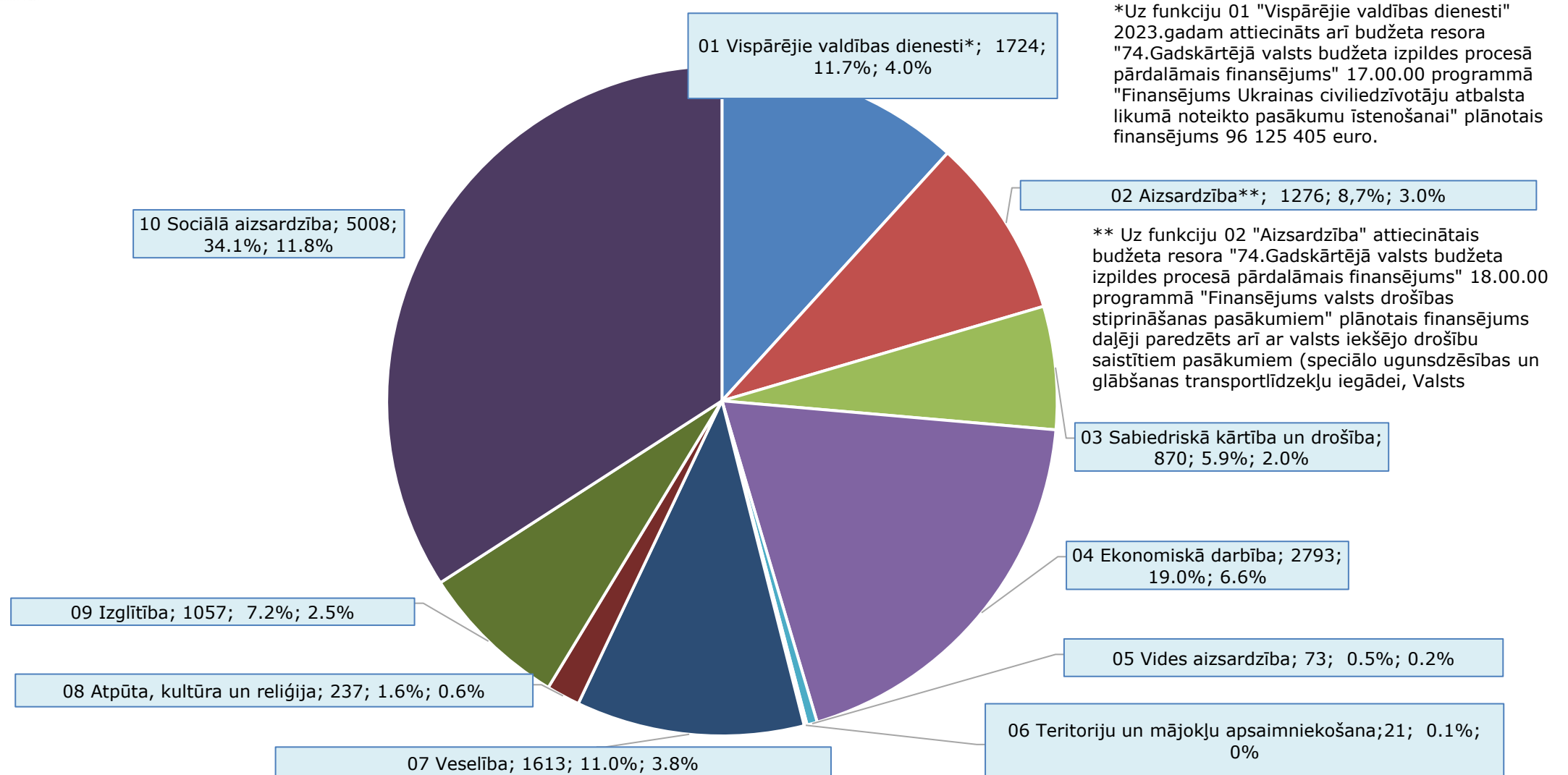
ES politiku instrumentu un pārējās ĀFP līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošana

Izdevumi: **2 135,3** milj. *euro*

Valsts konsolidētā budžeta izdevumi funkcionālā sadalījumā, milj. euro; % no visiem izdevumiem; % no IKP

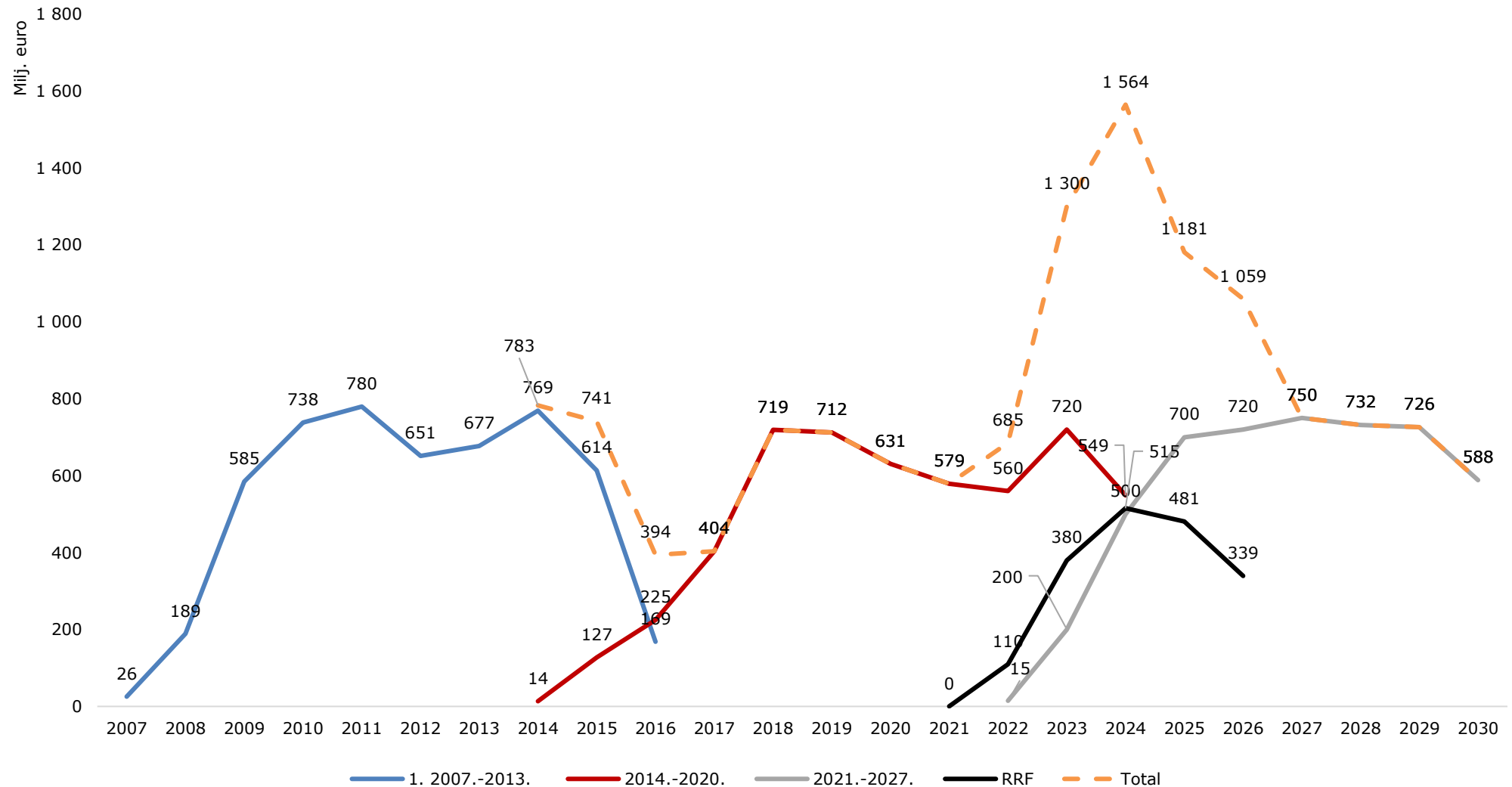

Finanšu ministrija

ES fondu un Atveseļošanās un noturības mehānisma potenciāls valsts un pašvaldību prioritāšu īstenošanā

ES finansējums pa gadiem

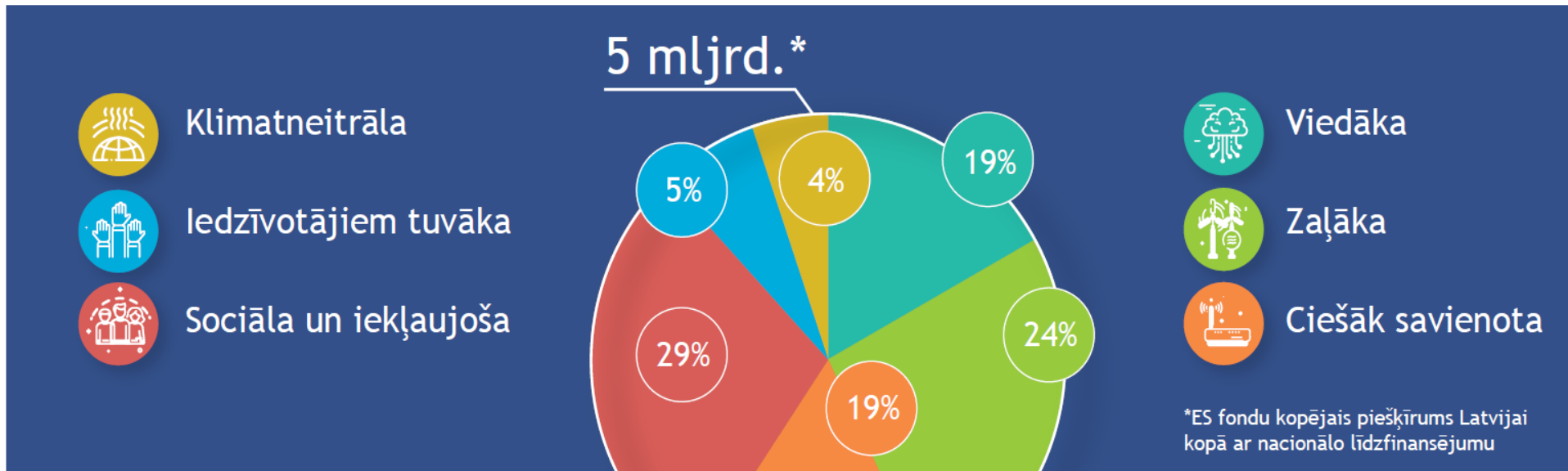
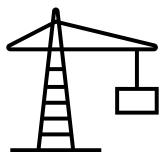

Finanšu ministrija

ES fondu programma 2021.–2027.gadam – 5,0 miljrd. EUR sešos politikas mērķos

(milj. EUR ar nacionālo līdzfinansējumu, bez tehniskās palīdzības)

Dažāda veida būvniecība (ēku energoefektivitāte, rekonstrukcija, būvniecība, ceļu infrastruktūra, dzelzceļa infrastruktūra, industriālo parku izveide u.c) plānota vairāk kā pusē specifisko atbalsta mērķu, koncentrējot **līdz 70% no Programmas finansējuma (3,5 miljrd. EUR ar līdzfinansējumu)**

Nozīmīgākie ieguvumi:

vides aizsardzība un “zaļā” transporta attīstība

veicināta vienlīdzība piekļuvē izglītībai, veselības aprūpei un darba tirgum

sociālo un vides seku mazināšana visvairāk skartajos reģionos

droša, ilgtspējīga un pieejama transporta infrastruktūras attīstība

nozīmīgs atbalsts sociālajai iekļaušanai

uzņēmumu konkurētspējas celšana

ilgtspējīga un līdzsvarota reģionu attīstība

pāreja uz digitālo ekonomiku

pētniecības un inovāciju kapacitātes celšana

*Kohēzijas politikas investīcijas Programmas ietvaros 5 miljrd. EUR, t.sk. 4,3 miljrd. EUR ES fondu finansējums un 0,7 miljrd. EUR nacionālais līdzfinansējums

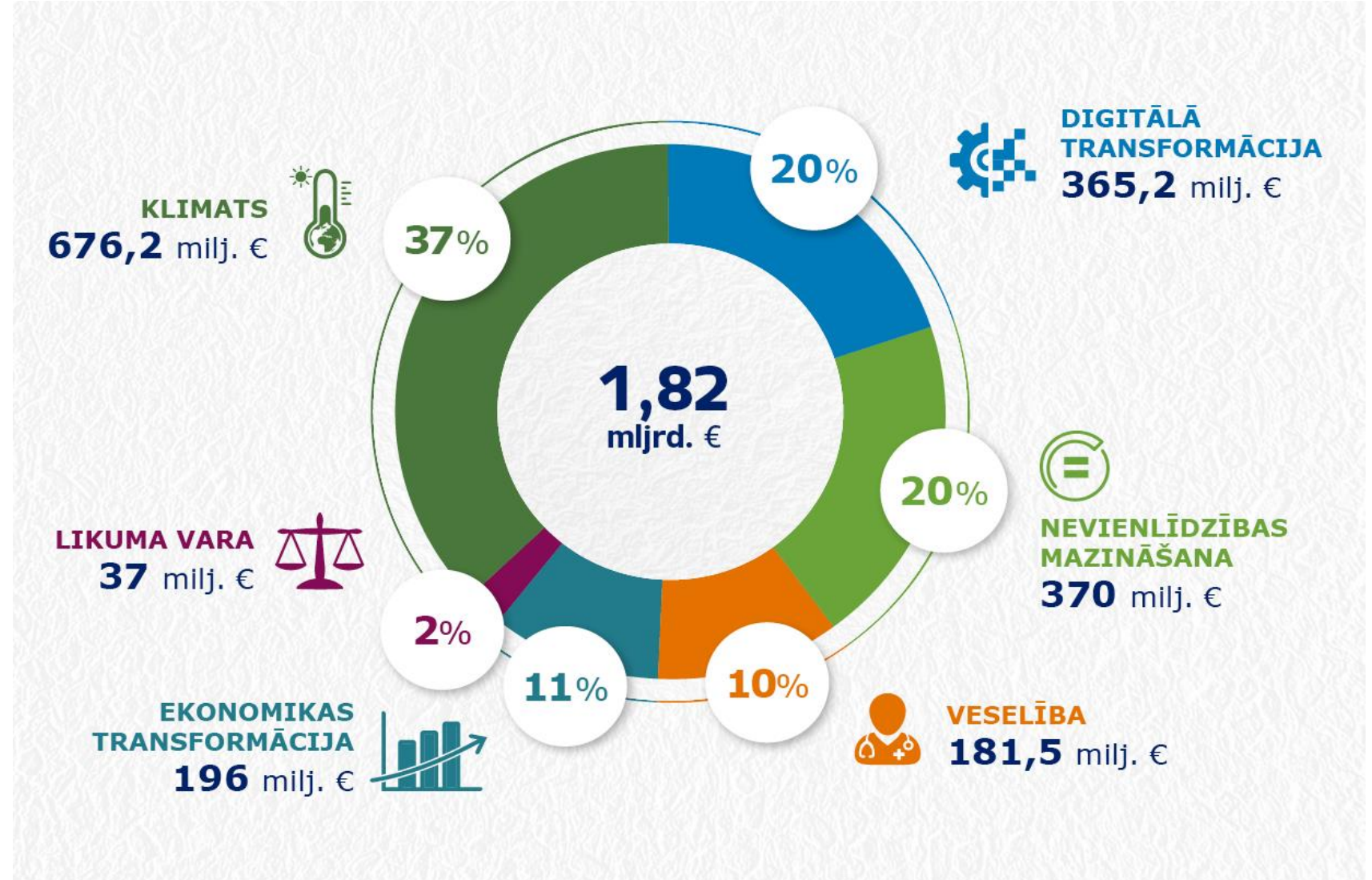
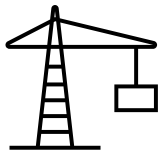

Finanšu ministrija

Atveseļošanas fonda plāns - 1,82 mljrd. EUR sešās komponentēs

Dažāda veida būvniecībai (ēku energoefektivitāte, rekonstrukcija, veloceļiņi, ceļi, dzelzceļa infrastruktūra, industriālo parku izveide u.c) **plānota vairāk kā puse no AF finansējuma (indikatīvi 985 milj.)**

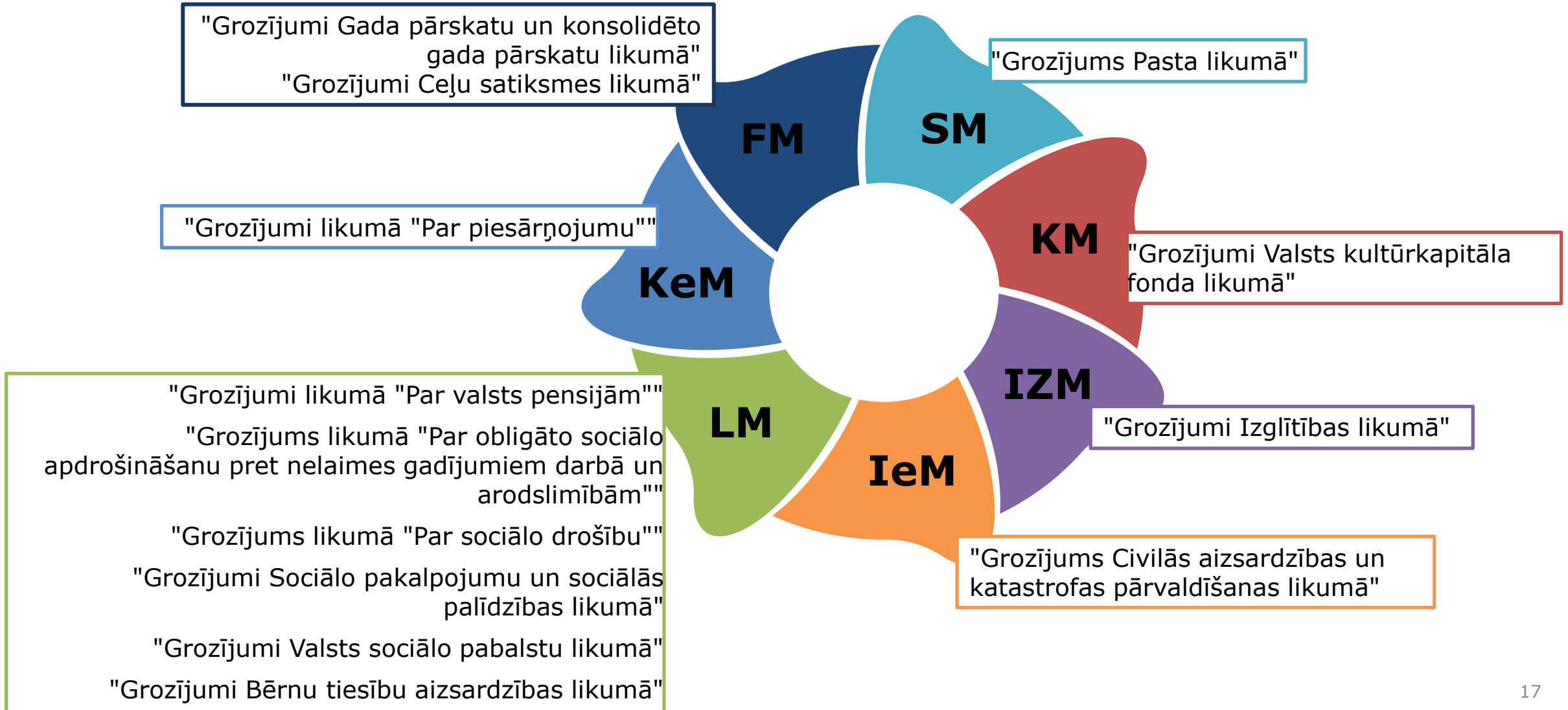
Investīciju īstenošanas termiņš – 2026.gada vidus

Finanšu ministrija

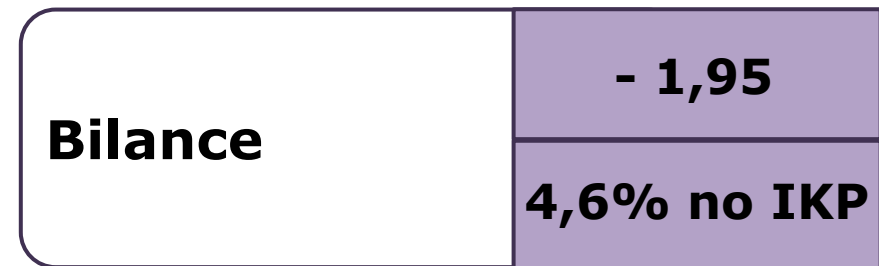
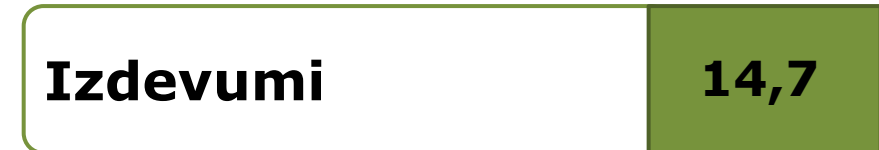
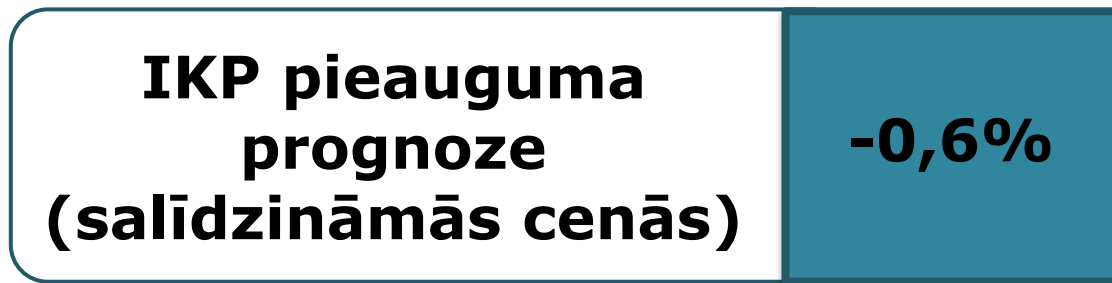
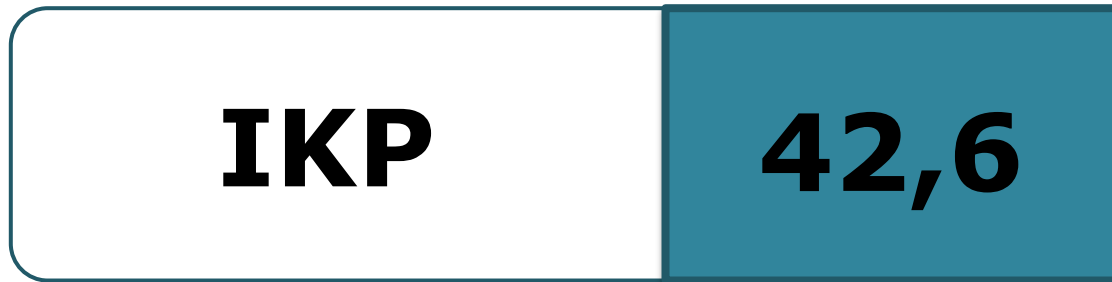
Pavadošo likumprojektu paketi veido 13 likumprojekti

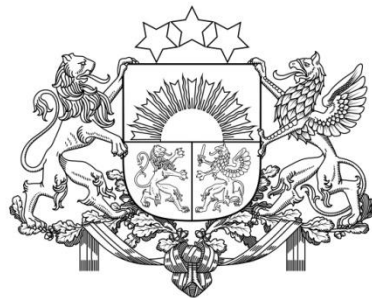

Finanšu ministrija

Valsts budžets 2023 (miljardos eiro)

Finanšu ministrija

Nozaru ministriju prioritātes

Finanšu ministrija

#BUDŽETS2023

Nozīmīgākie
sabiedrības ieguvumi
AIZSARDZĪBAS
ministrijas nozarēs

Aizsardzības ministrija

Valsts aizsardzības dienests

Pilnvērtīga valsts aizsardzības dienesta ieviešana Latvijas pilsoņiem vecumā no 18 līdz 27 gadiem ar pirmo brīvprātīgo iesaukumu šā gada jūlijā, ar mērķi ilgtermiņā nodrošināt valsts un iedzīvotāju aizsardzību no ārējiem draudiem, kā arī izskaust aizspriedumus par bruņotajiem spēkiem, kas iesakņojušies no padomju laikiem

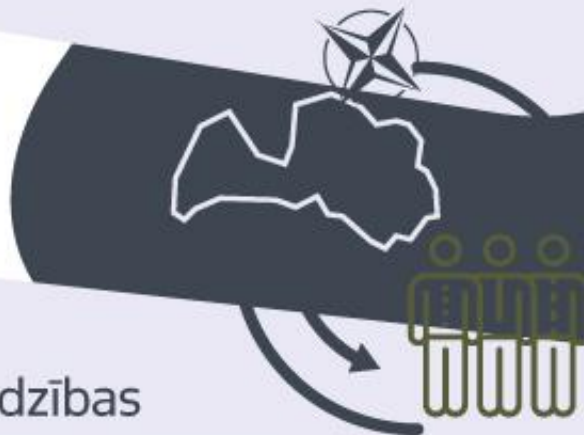
Aizsardzības industrijas attīstība

Latvijas aizsardzības industrijas, ražošanas un pētniecības attīstība, radot bruņotajiem spēkiem piemērotus tehnikas un ekipējuma risinājumus

Spēju stiprināšana

Vidējās darbības pretgaisa aizsardzības un pretkuģu raķešu sistēmu iegāde, kāpinot Nacionālo bruņoto spēku aizsardzības spējas. Profesionālā dienesta un Zemessardzes kaujas spēju un gatavības celšana, kā arī Latvijā esošās NATO daudznacionālās kaujas grupas paplašināšana

Finanšu ministrija

#BUDŽETS2023

Nozīmīgākie
sabiedrības ieguvumi
IEKŠLIETU ministrijas
atbildības jomās

Iekšlietu ministrija

Ugunsdzēsības
un glābšanas
transportlīdzekļu
iegāde

23,1 milj.€

Austrumu robežas
infrastruktūras izveide

23,8 milj.€

24 milj.€

Amatpersonu
ar dienesta
pakāpēm mēnešalgu
palielināšana

Katastrofu pārvaldības
centru* izveide un jaunas
telpas Valsts policijai Rīgā

4,6 milj.€

*VUGD depo tipveida ēkas, kurās bez
VUGD ir arī VP, NMPD u.c. dienestu telpas

Finanšu ministrija

Ārlietu ministrija

Ārlietu ministrijas darbības jomas:

- Latvijas ārpolitikas plānošana un īstenošana
- Iemaksu starptautiskajās organizācijās nodrošināšana

Ārlietu ministrijas budžets 2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, ir pieaudzis par 11,1 miljonu *euro* jeb par 15,2%. Izdevumu palielinājums saistīts ar izdevumu pieaugumu kompensāciju nodrošinājuma palielināšanai par dienestu ārvalstīs kvalitatīvai Latvijas nacionālo drošības un ekonomisko interešu aizstāvībai.

Energoresursu sadārdzinājuma segšanai, Iemaksām starptautiskajās organizācijās, Attīstības un sadarbības projektiem

Finanšu ministrija

#BUDŽETS2023

Nozīmīgākie
sabiedrības ieguvumi
VESELĪBAS ministrijas
atbildības jomās

Veselības ministrija

Uzlabojumi onkoloģijas jomā

plašākas diagnostikas iespējas, paliatīvās aprūpes pieejamības un kvalitātes uzlabošana pacientiem mājās, specializētas pārtikas nodrošināšana, jaunu onkoloģijas medikamentu iekļaušana kompensējamo zāļu sistēmā, kā arī esošās terapijas turpināšana pacientiem, apmaksas tarifu pārskatīšana

Uzlabojumi bērnu veselības aprūpē

kohleāro implantu un glikozes monitorēšanas sistēmu apmaksā bērniem ar dzirdes traucējumiem un cukura diabētu, kā arī kompensējamo zāļu apmaksā cistiskās fibrozes pacientiem

85,8 milj.€

veselības nozares prioritārajiem pasākumiem papildus paredzētais finansējums

Ārstniecības personu darba samaksas palielināšana

turpināsies iepriekšējos gados aizsāktais darba samaksas palielinājums ārstiem, māsām, māsu palīgiem un citiem mediķiem, primāri rūpējoties par zemākas darba samaksas saņēmējiem

Finanšu ministrija

#BUDŽETS2023

Nozīmīgākie
sabiedrības ieguvumi
LABKLĀJĪBAS ministrijas
nozarēs

Labklājības ministrija

10,4 milj.€

Palielināts minimālo
ienākumu atbalsts

- minimālo ienākumu līmenis mainīsies katru gadu atbilstoši ekonomiskajiem rādītājiem
- atbalsts trūcīgākajiem iedzīvotājiem - minimālo vecuma un invaliditātes pensiju, valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta, sociālās palīdzības saņēmējiem

Nodrošināti pakalpojumi
vardarbībā cietušajiem
un bērniem ar atkarību
un uzvedības
traucējumiem

0,5 milj.€

6 milj.€

Palielināta
atlīdzība asistenta un
pavadoņa pakalpojuma
sniedzējiem

Mazinātas rindas
tehnisko palīgīdzekļu nodrošināšanai

4,4 milj.€

Finanšu ministrija

#BUDŽETS2023

Nozīmīgākie sabiedrības ieguvumi IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES ministrijas atbildības jomās

Izglītības un zinātnes ministrija

Atbalsts zinātnei un augstākajai izglītībai

31,8 milj.€

Zinātnes bāzes finansējuma palielināšana, fundamentālo un lietišķo pētījumu programmas īstenošana. Pasaules līmeņa tenūras profesūras veidošana. Finansēšanas modeļa maiņa augstskolās, paaugstinātas mērķstipendijas kvalificētu pedagogu nodrošināšanai skolās

5,6 milj.€

Atbalsts sportam

Bērnu un jauniešu plašāka iesaiste fiziskās aktivitātēs, attīstot talantus un radot priekšnoteikumus izciliem rezultātiem

8,6 milj.€

Vienota un iekļaujoša skola

Gatavošanās pārejai uz mācībām latviešu valodā. Valsts pārbaudes darbu ieviešana STEM mācību priekšmetos. Atlīdzības palielināšana asistenta pakalpojuma sniedzējiem. Brīvpusdienu nodrošināšana 1.-4.klašu bērniem

Atalgojuma palielināšana pedagogiem

61,6 milj.€

Pirmsskolas pedagogu zemākā mēneša darba algas likme noteikta 1070 eiro (iepriekš 970 eiro). No 01.09.2023. vispārējās izglītības iestāžu pedagogu zemākās algas likmes palielināšana līdz 1080 eiro par 36 h

Finanšu ministrija

#BUDŽETS2023

Nozīmīgākie
sabiedrības ieguvumi
EKONOMIKAS ministrijas
atbildības jomās

Ekonomikas ministrija

Mājokļu pieejamība

3 milj.€

Mājokļu garantiju
atbalsta programmas un atbalsta
programmas "Balsts" turpināšana

Zinātnes ieguldījums
ekonomikā, inovāciju un
cilvēkkapitāla attīstība

2,87 milj.€

Inovāciju fonds agrīnas
stadijas pētniecības
projektiem ar komercializācijas
potenciālu, jaunuzņēmumu
ekosistēmas attīstība, darba
tirgus vajadzībām atbilstošs
cilvēkkapitāls

Finanšu pieejamība
uzņēmumiem

12,19 milj.€

Investīciju fonds uz eksportu vērstu lielu investīciju
projektu attīstībai, eksporta darījumu apdrošināšana
Latvijas uzņēmumiem

Finanšu ministrija

Klimata un enerģētikas ministrija

Klimata un enerģētikas ministrijas darbības jomas:

- Klimata politika
- Enerģētikas politika

Klimata un enerģētikas ministrijas budžets 2023. gadā plānots 18,3 miljoni *euro* apmērā.

Finanšu ministrija

#BUDŽETS2023

Nozīmīgākie
sabiedrības ieguvumi
KULTŪRAS ministrijas
atbildības jomās

Kultūras ministrija

Dziesmu un Deju svētku
150-gades norisēm

3,2 milj.€

plašāka un sabiedrībai
pieejamāka koncertprogramma

Algu palielinājumam valsts
muzejos, bibliotēkās, arhīvos,
teātros, koncertorganizācijās
u.c. iestādēs

3,8 milj.€

kultūras
darbinieku
atalgojums
pietuvosies
vidējai atlīdzībai
sabiedriskajā
sektorā

18,6 milj.€

KM atbildības
jomu prioritārajiem
pasākumiem papildus
paredzētais finansējums

Valsts kultūrkapitāla fonda
budžeta palielinājumam
no akcīzes nodokļiem

1,37 milj.€

vairāk jaunu kultūras produktu
un pakalpojumu

Finanšu ministrija

#BUDŽETS2023

Nozīmīgākie
sabiedrības ieguvumi
TIESLIETU ministrijas
nozarēs

Tieslietu ministrija

Konkurētspējīga
atlīdzība tieslietu
resorā

Nodrošinās ilgtermiņā
kvalificētu darbinieku
piesaisti, garantējot tieslietu resora
darba nepārtrauktību un sniegto
pakalpojumu pieejamību sabiedrībai

Tieslietu sistēmas un tās
pakalpojumu digitalizācija

Sabiedrībai,
uzņēmējiem, tiesībsargājošajām
iestādēm un starptautiskajām
organizācijām pieejami
ērti un ātri e-pakalpojumi

15,7 milj.€

Tieslietu nozares
prioritārajiem pasākumiem
papildus paredzētais
finansējums

Piespiedu
dalītā īpašuma
izbeigšanas reforma

Iespēja privatizētajās daudzdzīvokļu mājās
dzīvokļu īpašniekiem izpirkt mājai piesaistīto zemi
par kadastrālo vērtību. Pēc zemes izpirkšanas
dzīvokļa īpašniekam piederēs pilnvērtīgs, funkcionāls
un vienots nekustamais īpašums

Finanšu ministrija

#BUDŽETS2023

Nozīmīgākie
sabiedrības ieguvumi
SATIKSMES ministrijas
nozarēs

Satiksmes ministrija

Valsts nozīmes
reģionālo un vietējo
autoceļu uzlabošana

Veicinās pagastu
savienojamību ar Latvijas novadu
centriem un reģionu attīstību

Mūsdienīgs un ērts
sabiedriskais transports

Finansējums
reģionālajam sabiedriskajam
transportam nodrošinās
iedzīvotāju mobilitāti visā
valsts teritorijā par
samērīgu samaksu
Lielākas ērtības vilcienu
satiksmē – jauni
elektrovilcieni un uzlabota
dzelzceļa infrastruktūra

Rail Baltica
projekta īstenošana

Būvniecības un projektēšanas darbu
turpināšana, lai nodrošinātu ātru un ērtu
reģionālo satiksmi un savienojamību
ar Eiropu nākotnē

#BUDŽETS2023

Nozīmīgākie
sabiedrības ieguvumi
FINANŠU ministrijas
nozarēs

Finanšu ministrija

Finanšu nozares prioritārajiem
pasākumiem papildus
paredzētais finansējums

7,5 milj.€

Jauna infrastruktūra kontroles
dienestu funkciju īstenošanai
Kundziņsalā

Eiropas transporta tīkla infrastruktūras attīstība,
kā arī nelikumīgas tirdzniecības apkarošanas
pasākumi un atbilstoša drošuma līmeņa
nodrošināšana

VID sniegto pakalpojumu
kvalitātes uzlabošana

Izmaiņas VID informācijas
sistēmās un modernizēti
datu apmaiņas risinājumi,
plašāka VID e-pakalpojumu
pieejamība nodokļu
maksātājiem

Finanšu ministrija

#BUDŽETS2023

Nozīmīgākie
sabiedrības ieguvumi
ZEMKOPIBAS
ministrijas nozarēs

Zemkopības ministrija

Jaunas investīcijas
lauksaimniecības
konkurētspējas
uzlabošanai un pārtikas
pašnodrošinājuma
saglabāšanai, izmantojot
ES un valsts finansējumu

58 milj.€

Investīcijas pētniecībā
meža nozares, tajā
skaitā kokrūpniecības,
ilgtspējīgai attīstībai

3,3 milj.€

Finanšu ministrija

BUDŽETS 2023

Nozīmīgākie
sabiedrības ieguvumi
VIDES AIZSARDZĪBAS UN
REĢIONU ATTĪSTĪBAS
ministrijas atbildības
jomās

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pakalpojumu pārvaldības
reformas īstenošana

273 986 €

Tā veicinās sabiedrības apmierinātību ar valsts pakalpojumiem kopumā un uzņēmējdarbības vides atbilstību uzņēmēju vajadzībām

Kiberdrošības noturības
uzlabošana kritiskās
infrastruktūras un
paaugstinātas drošības
IKT risinājumiem

4,9 milj.€

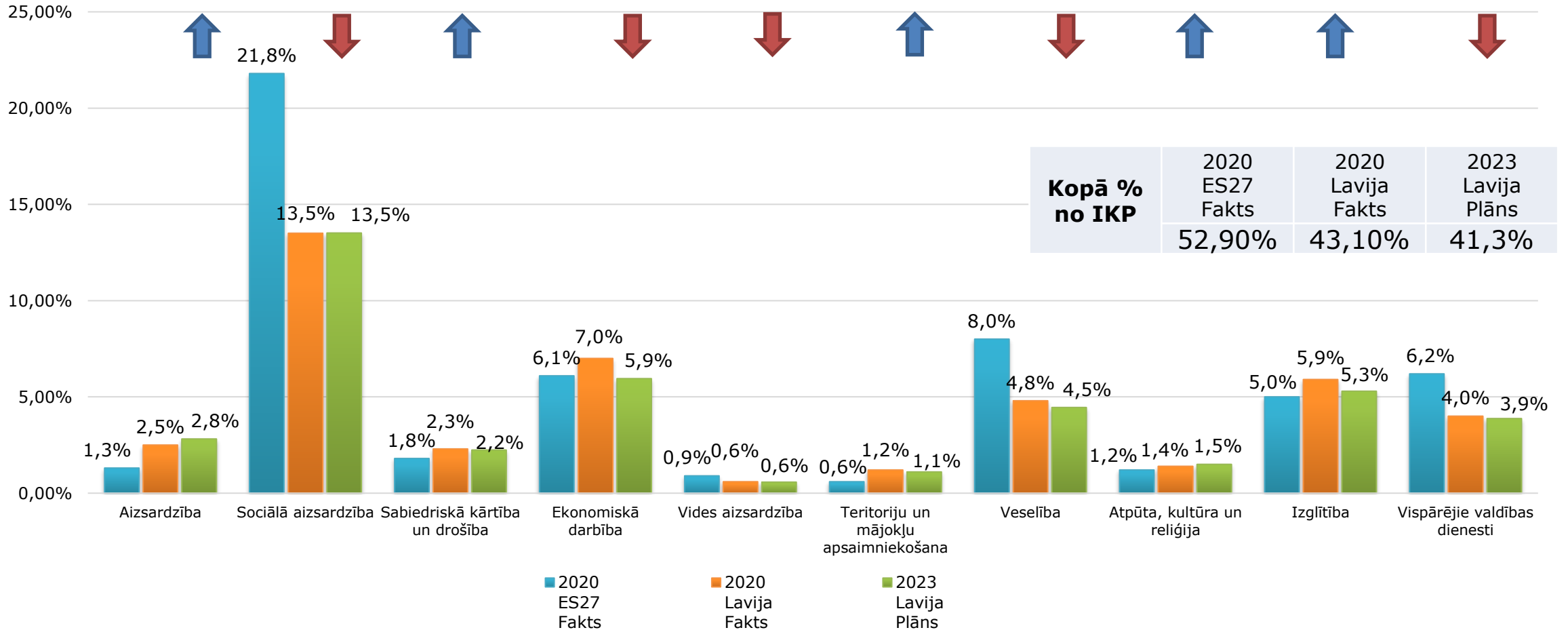
Informācijas sistēmu
kiberdrošības aizsardzība, lai nodrošinātu
tajās esošo privātpersonu datu un publiskās
pārvaldes informācijas drošības pieaugumu

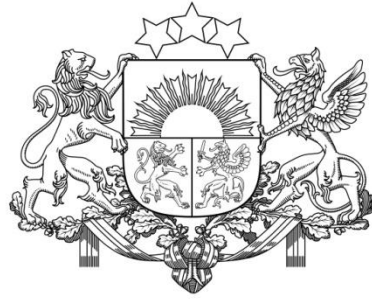

Finanšu ministrija

Vispārējās valdības izdevumi funkcionāla sadalījumā, % no IKP

Finanšu ministrija

